

هو الشافى

جنبه های اخلاقی اختلالات روانپزشکی زنان

دکتر علیرضا سفیدچیان
روانپزشک

دانشگاه علوم پزشکی بابل

اخلاق Ethics

اخلاق:

خوی و ویژگی های درونی انسان است که منشأ رفتار انسان ها بوده و عمیق ترین نفوذ و اثر را در حوزه رفتار آدمی دارد. به عبارت دیگر اخلاق، ساختار وجودی انسان است.

اخلاق حرفه ای:

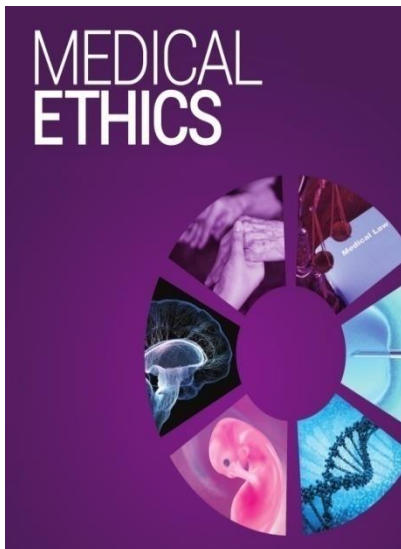
اصول کلی تر اخلاق در فضای خاص حرفه ای را بیان می نماید. اخلاق حرفه ای شاخه ای است که بر ریشه اخلاق روئیده است و برای درک درست آن اولاً باید اخلاق را شناخت و ثانیاً با توجه به شرایط و فضای حرفه ای خاص، اخلاق حرفه ای ویژه آن حرفه را تبیین نمود.

اخلاق پزشکی

اخلاق پزشکی فعالیتی تحلیلی است که طی آن افکار، عقائد، تعهدات، روش رفتار، احساسات، استدلالات و بحث های مختلف در حیطه تصمیم گیری های اخلاقی در پزشکی به صورت دقیق و انتقادی بررسی می شود و در موارد لزوم دستورالعمل های صادر می گردد.

تصمیمات اخلاق پزشکی در حیطه عملکرد طبی، بدیهیات و ارزش ها خوب یا بد، صحیح یا نادرست و آنچه را که باید یا نباید انجام شود، مشخص می سازند.

به نظر میرسد اخلاق پزشکی، در عین داشتن ارتباط با فلسفه، حقوق و دین حاوی مطالب دیگری است که هیچ کدام از این علوم به تنهایی نمی توانند به طور کامل آن را در بر گیرند!

معضلات اخلاقی در مراقبت از زنان باردار (تاملی درباره تعارض های مادر و جنین)

معرفی مورد:

خانمی ۱۹ساله که ۲۵ هفته باردار است.

اگرچه بارداری او برنامه ریزی نشده بوده و هیچگاه به ختم بارداری خود فکر نکرده است، در حین ویزیت در مطب، اظهار میدارد که عادت به مصرف روزانه داروهای اعتیادآور شامل کراک و مخدر های داخل وریدی دارد.

علیرغم اینکه اثرات بالقوه سوء مصرف مواد بر پیامد بارداری اش کاملاً برای او بیان می شود، او از پذیرش تغییر رفتار خود سر باز می زند.

بویژه او از قبول شرکت در برنامه استفاده از متادون یا سایر برنامه های درمان سوء مصرف مواد خودداری می کند!

الزامات، وظایف و تکالیف اخلاقی کادر پزشکی

***وفاداری**

***صداقت و حقیقت گویی**

***وظیفه جبران ضرر به دیگران**

***حق شناسی**

***عدالت**

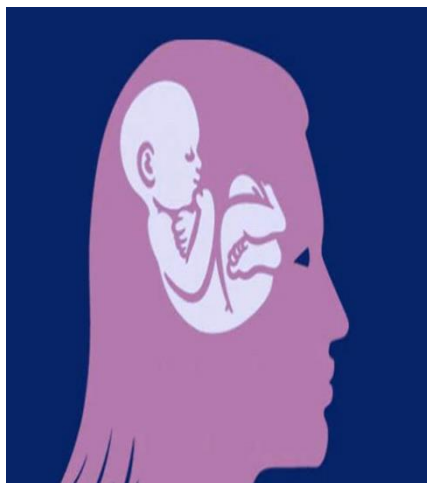
***سودمندی**

***ضرر نرساندن**

معضلات اخلاقی در مراقبت از زنان باردار چیست؟

هنگامی که زنی باردار درگیر رفتارهایی میشود که ممکن است برای جنین زیانبار باشد، یا از مداخله تشخیصی یا درمانی که با هدف تقویت سلامت جنین به او توصیه شده است، اجتناب می کند، ممکن است که پزشک او معضل اخلاقی را تجربه کند. معضل اخلاقی هنگامی پیش می آید که شخصی مکلف به پیگیری دو یا بیشتر سیر عملکرد متعارض با هم باشد.

مثل هنگامیکه پزشک بر این باور است که هم مکلف به احترام به تصمیم بیمار و هم محافظت از جنین در برابر آسیب است!

چرا معضلات اخلاقی در مراقبت از زنان باردار دارای اهمیت است؟

اصل "آزادی باروری" بیانگر آن است که انسان ها در مورد امور مربوط به باروری خودشان حق انتخاب دارند و اینکه حکومت مکلف است که شرایط برآورده شدن این حق را فراهم سازد.

این اصل از سوی برخی، مورد انتقاد اخلاقی قرار گرفته است! زیرا به زنان این حق را می‌دهد که در مورد خاتمه دادن به بارداری های ناخواسته خود تصمیم بگیرند!

از دید این منتقدان، هر حقی که زن باردار داشته باشد یا نداشته باشد، بر حق جنین نسبت به زندگی یا مراقبت پیش از تولد قالب نخواهد شد!

چرا معضلات اخلاقی در مراقبت از زنان باردار دارای اهمیت است؟

برخی اصل آزادی بارداری را می پذیرند، اما طرفدار این هستند که به باور ایشان، اعمال محدودیت‌های مشروع بر این اصل، هنگام تعمیم آن به زنان باردار است. بنا به این دیدگاه زن حق محدودی نسبت به ختم بارداری خود دارد،

اما وقتی که ادامه دادن بارداری خود را برگزید، مکلف به حفاظت و ارتقای سلامت و رفاه جنین خود است و حکومت نیز مکلف به محدود یا ممنوع ساختن هر گونه اقدامی است که ممکن است به نحو غیرقابل بازگشتی به فردی که در آینده به دنیا خواهد آمد، زیان وارد کند.

این تکالیف نسبت به جنین ریشه در این باور دارند که جنین حق دارد که مورد آسیب واقع نشود و حق دارد که عمداً یا سهواً زیان نبیند!

چرا معضلات اخلاقی در مراقبت از زنان باردار دارای اهمیت است؟

دیدگاه دیگری درباره مداخله حاکمیت در زندگی زنان باردار بر این امر تأکید دارد که:

غربالگری اجباری، حبس برای جلوگیری از تداوم سوء مصرف مواد و مداخلات مامایی اجباری، همواره غیر قابل دفاع هستند.

بر این اساس، چنین اجبارهای را می‌توان تجاوزهای ناپذیرفتنی به حق اتونومی شخصی، مورد خشونت واقع نشدن و تمامیت جسمانی زنان دانست!

قانون چه می گوید؟

در بسیاری از قوانین بین المللی، بر نبود حقوق برای جنین و هم حق زن دارای ظرفیت در اخذ تصمیمات درمانی خود را تأیید کرده‌اند!

دادگاهها در این کشورها به این تشخیص رسیده اند که جنین دارای حقوق قانونی نیست تا وقتی که در پی زایمان کامل از بدن زن باردار زنده به دنیا بیاید!

البته این مسئله با مبانی اسلامی سازگار نمی‌باشد!
در مبانی اسلامی جنین پس از انعقاد نطفه و جایگزینی در رحم موجود ارزشمندی است که بر اساس زمان و اصل دمیدن روح الهی، از ارزش برخوردار است.

سیاست گذاری اخلاق پزشکی!

هنگامی که نظر پزشک درباره بهترین نفع جنین در تعارض با نظر زن باردار قرار می گیرد، نقش پزشک ارائه مشاوره و مجاب کردن بوده و اعمال فشار نیست.

کدهای اخلاقی ناظر به طبابت در بسیاری از کشورها، از همین سیاست پشتیبانی می کنند.

چه رویکردی باید در عمل به معضلات اخلاقی در مراقبت از زنان باردار داشته باشیم؟

اگرچه بسیاری قانونگذاری حقوقی را برای جنین به رسمیت نمی‌شناسند، با اینحال، منافع جنین را از سوی پزشکان و مادران باردار، مورد توجه قرار می‌دهند. در واقع، با توسعه روش‌های تصویربرداری دقیق با سونوگرافی، فناوری پریناتال بسیار پیشرفته و توانایی بهبود بخشیدن پیامدها برای بسیاری از نوزادان، اکنون برای بسیاری از پزشکان دشوار است که جنین را بیمار خود به حساب نیاورند!

بنابراین برخی از پزشکان احساس می‌کنند که نسبت به "دو بیمار" در یک بدن
مستولند!

برای پزشک بیش از حد دشوار است که در هنگامی که جنین در حال مرگ یا آسیب
غیر قابل جبران است و می‌توان با مداخله‌ای از این امر جلوگیری کرد، کنار بایستد و
کاری نکند!

مروری بر علل رد توصیه های پزشکی!

*تعارض ارزشی

*تعارض شناختی

*فقدان یا تردید در اعتماد به دانش و حرفه پزشکی

*غفلت کادر پزشکی از درک ترس، تشویش و انکار مادر

جمع بندی و توضیح ملاحظات اخلاقی بیمار معرفی شده!

با پیشرفت بارداری خانم، با رابطه توأم با درک متقابل میان او و پزشکان و کارکنان مراقبت های پیش از تولد برقرار می شود.
در سونوگرافی جنین نشان داده می شود که اندکی محدودیت رشد دارد و در بررسی جریان شریان نافی با داپلر افزایش مقاومت به چشم می خورد.

با کمک و حمایت مراقبان، خانم تصمیم می گیرد که وارد برنامه درمان با متادون شود.

اگر او به اختیار چنین تصمیمی نمی گرفت، پزشک او باید بارداری او را (تا حدی که اجازه میداد) پیگیری میکرد و در مورد زمان بندی زایمان و انتخاب های درمانی بعدی برای نوزادش، به او راهنمای میداد!

از توجه شما متشکرم

